

No valsts budžeta līdzekļiem Covid-19 infekcijas noteikšanai tiek apmaksāti šādi laboratoriskie pakalpojumi:

I. SARS-CoV-2 vīrusa klātbūtnes noteikšana¹

- Ar vai bez ārsta, ārsta prakses vai ārstniecības iestādes nosūtījumu, atbilstoši klīniskajām indikācijām (laboratoriskajai pārbaudei piesakoties telefoniski pa tālruņa numuru 8303);
- epidemioloģisku indikāciju gadījumos²;
- rutīnas skrīninga nolūka.

II. Anti-SARS-CoV-2 antivielu noteikšana.

III. SARS-CoV-2 vīrusa sekvencēšana.

IV. SARS-CoV-2 vīrusa variantu skrīnings ar RT-PĶR.

I. SARS-CoV-2 vīrusa klātbūtnes noteikšana

1. Klīniskās indikācijas (neraugoties uz vakcinācijas statusu pret Covid-19):

1.1. Pieaugušajiem:

- 1.1.1. ar akūtas elpceļu infekcijas slimības pazīmēm vai citām pazīmēm, kas ir raksturīgas Covid-19 infekcijai (pēkšņi parādās anosmija (ožas traucējumi), ageizija vai disgeizija (garšas izjūtas zudums vai traucējums), izteiktas galvassāpes, izteikts nogurums bez zināma iemesla);
- 1.1.2. ar pneimonijas klīniskajām pazīmēm t.sk. pacientiem ar diagnosticētu pneimoniju;
- 1.1.3. ar imūndeficītu, tai skaitā, pacientiem, kuri lieto imūnsupresīvu terapiju veselības stāvokļa pasliktināšanās gadījumā, ievērojot arī epidemioloģisko risku;
- 1.1.4. ar akūtas elpceļu infekcijas slimības simptomiem un citām pazīmēm, kas ir raksturīgas Covid-19 infekcijai un veiktais tests ir negatīvs, saglabājoties simptomiem atkārtoti pēc 48 stundām;
- 1.1.5. ar smagu akūtu respiratoru infekciju (turpmāk - SARI) bez cita iemesla, kas pilnībā izskaidro klīniskās izpausmes, t. sk. SARI, t.sk. pacienti, kuriem ir nepieciešama intensīvā terapija³;
- 1.1.6. ar neskaidras izcelsmes drudzi;
- 1.1.7. grūtniecēm un dzemdētājām ar augšējo elpošanas ceļu infekcijas simptomiem

1.2. Bērniem:

- 1.2.1. bērnam ir akūta elpceļu infekcija ar Covid-19 raksturīgiem simptomiem: pēkšņi parādās klepus, sāpes kaklā, drudzis vai elpas trūkums vai pēkšņi parādās anosmija (ožas traucējumi), ja tā nav saistīta ar aizliktu degunu, ageizija vai disgeizija (garšas zudums vai traucējums), izteiktas galvassāpes, nogurums bez zināma iemesla;
- 1.2.2. bērnam ir akūta elpceļu infekcija ar retāk novērotiem Covid-19 simptomiem (rīkles hiperēmija, iesnas, galvassāpes, sāpes muskuļos, diareja, vemšana) un

¹ SARS-CoV-2 vīrusa ribonukleīnskābes (RNS) un SARS-CoV-2 vīrusa antigēna (Ag) klātbūtni nosaka atbilstoši 2. pielikumam.

² Ja, veicot Covid-19 gadījuma vai uzliesmojuma epidemioloģisko izmeklēšanu, pastāv profesionāli pamatotas aizdomas par plašāku infekcijas izplatīšanos Covid-19 skartajā iestādē vai uzņēmumā, kā arī ja kolektīvā ir liels skaits kontaktpersonu, SPKC sadarbībā ar laboratoriju, iestādes vai uzņēmuma vadību un nepieciešamības gadījumā pašvaldību organizē personu laboratorisko skrīningu uz Covid-19. Šajos gadījumos ārsta, ārsta prakses vai ārstniecības iestādes nosūtījums nav nepieciešams.

³ SPKC ieteikumi smagas akūtas respiratoras infekcijas (SARI) diferenciālai diagnostikai ar Covid-19 infekciju: https://www.spkc.gov.lv/lv/arstiem-par-covid-19-infekcijas-uzliesmojumu/sari_laboratora_diagnostika_sarscov2.pdf

epidemioloģiskā anamnēze, t.sk. arī gadījumos, ja bērns pieder veselības riska grupai;

1.2.2.1. bērni ar hroniskām plaušu slimībām

1.2.2.2. bērni ar hroniskām kardiovaskulārām slimībām neatkarīgi no to cēloņa;

1.2.2.3. bērni ar hroniskām vielmaiņas slimībām;

1.2.2.4. bērni ar hroniskām nieru slimībām;

1.2.2.5. bērni ar imūndeficītu;

1.2.2.6. bērni, kuri saņem imūnsupresīvu terapiju u. tml.;

1.2.3. bērniem, kuriem nepieciešama dzīvību glābjoša vai neatliekama operācija vai augsta riska neatliekama manipulācija un kuri tiek stacionēti pēc neatliekamām indikācijām.

2. Epidemioloģiskās indikācijas:

2.1. Covid-19 pacienta kontaktpersonām, ja SPKC epidemiologs, ģimenes ārsts, izglītības iestādes vadītājs vai darba devējs ir noteicis kontaktpersonas statusu (t.sk. pēc pozitīva SARS-CoV-2 antigēna noteikšanas testa, ieskaitot paštestu), izņemot personas, kurām sadarbspējīgs pārslimošanas sertifikāts ir izdots ne agrāk, kā pirms 6 nedēļām.

2.2. Kontaktpersonām ieteicams pēc iespējas ātrāk veikt laboratorisku pārbaudi (tā saucamo izsekošanas testu), lai agrīni identificētu inficētās personas (asimptomātiskus vai pirmssimptomātiskus sekundārus Covid-19 gadījumus) un uzsāktu turpmāku kontaktpersonu noteikšanu. Izsekošanas testam ieteicams izmantot SARS-CoV-2 RNS noteikšanas testu, bet, ja tas nav pieejams, var izmantot arī SARS-CoV-2 antigēna noteikšanas testu, ņemot vērā, ka:

2.2.1. kontaktpersonas izsekošanas testam testu SARS CoV-2 antigēna noteikšanai var izmantot ne ilgāk kā 7 dienu laikā pēc pēdējā kontakta ar inficēto personu, veicot divus antigēna testus pēc kārtas ar 2-4 dienu intervālu. Ja izsekošanas tests, nosakot SARS CoV-2 antigēnu, ir veikts pēc 7. dienas pēc pēdējā kontakta ar inficēto personu, tad negatīva antigēna testa rezultāts ir jāapstiprina ar SARS CoV-2 RNS noteikšanai testu;

2.2.2. kontaktpersonām sociālās aprūpes iestādē vai ārstniecības iestādē veic SARS-CoV-2 RNS noteikšanas testu un tikai, ja tas nav iespējams veic divus SARS-CoV-2 antigēna noteikšanas testus ar 2-4 dienu intervālu.

2.3. Kontroles testus kontaktpersonām veic, ja ir nepieciešams:

2.3.1. samazināt mājas karantīnas ilgumu. Šādā gadījumā kontaktpersonām veic SARS-CoV-2 RNS noteikšanas testu ne agrāk, kā 7. dienā pēc pēdējā kontakta ar inficēto personu;

2.3.2. atvieglot mājas karantīnas nosacījumus pilnībā vakcinētiem vai pārslimojušiem darbiniekiem (amatpersonām), izglītojamiem un izglītojamo asistentiem. Šādā gadījumā kontaktpersonām veic SARS-CoV-2 antigēna noteikšanas testus katru reizi pirms darba dienas vai maiņas, vai klātienes mācību dienas uzsākšanas septiņu kalendāra dienu laikā pēc pēdējā kontakta ar inficēto personu, ja darba devējs vai iestādes vadītājs organizē šo kontaktpersonu skrīninga testēšanu darba devēja vai iestādes vadītāja norīkotās atbildīgās personas uzraudzībā.

2.4. bērnam 14 dienu laikā pirms simptomu parādīšanās:

2.4.1. bija kontakts ar lielu cilvēku skaitu, piedaloties pasākumos, kur ir daudz dalībnieku, piemēram, publiskā pasākumā, pasākumos, kur piedalās bērni no citām klasēm vai skolām - sporta sacensībās, ekskursijā, saviesīgā pasākumā, bērns bieži pavada laiku kompānijā ar citiem bērniem;

2.4.2. apmeklēja ārstniecības iestādi vai ārstējies stacionārā;

2.4.3. bērns vai bērna ģimenes loceklis ir atbraucis no ārvalstīm 14 dienas pirms simptomu parādīšanās bērnam;

- 2.4.4.** saslimšanas gadījums ar Covid-19 līdzīgiem simptomiem bērna ģimenē (īpaši svarīgi bērniem līdz 6 gadu vecumam vai bērnam, kas neapmeklē izglītības iestādi).
- 2.5.** Testēšana uz Covid-19, saņemot veselības aprūpes pakalpojumus, ja personai nav vakcinācijas vai pārslimošanas sertifikāts vai ja pacients nevar uzrādīt pēdējo 72 stundu laikā veiktu Covid-19 testu, tiek nodrošināta⁴:
- 2.5.1.** pacientiem, tai skaitā bērniem, no sociālās aprūpes iestādes, izglītības iestādes, kas nodrošina internāta pakalpojumus, patversmes vai ieslodzījuma vietas, kā arī pacienti bez noteiktas dzīvesvietas;
 - 2.5.2.** pacienti, kuri iepriekšējo septiņu dienu laikā ārstējušies citā stacionārā ārstniecības iestādē, ja laboratoriskā izmeklēšana uz Covid-19 nav veikta pirms izrakstīšanas (pārvešanas);
 - 2.5.3.** pacientiem pirms nepieciešamā veselības aprūpes pakalpojuma saņemšanas stacionārā vai dienas stacionārā;
 - 2.5.4.** pacienti, kuri tiek stacionēti pēc akūtām vai neatliekamām indikācijām, kā arī pacienti hematoloģijas un onkoloģijas profila nodaļās;
 - 2.5.5.** personām ar akūtiem elpceļu infekcijas simptomiem;
 - 2.5.6.** personām, kas saņems aerosoli veidojošas, t.sk. ķirurģiskas manipulācijas, kuru laikā pacients nevar lietot masku;
 - 2.5.7.** Ģimenes ārsts vai ārsts speciālists var nozīmēt laboratorisko izmeklēšanu uz Covid-19 personām 24 - 48 stundas pirms plānveida veselības aprūpes pakalpojumu saņemšanas (tai skaitā bērniem, vienam no vecākiem, kas pavadīs bērnu un citām pavadošām personām), ja pakalpojuma saņemšana saistīta ar augstu inficēšanās risku;
 - 2.5.8.** Izsaukuma ietvaros Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta brigādes ārstniecības persona pirms hospitalizācijas var izmeklēt pilngadīgu pacientu, kam nav apstiprināta SARS-CoV-2 infekcija, izmantojot antigēna noteikšanas testu⁵.
- 2.6.** Testēšana uz Covid-19 ar SARS-CoV-2 vīrusa antigēna noteikšanas testu ārstniecības iestāžu, kuras ir brīvprātīgi pieteikušās dalībai pilotprojektā⁶, apmeklētājiem, t.sk. personām ar vakcinācijas vai pārslimošanas sertifikātu, pirms veselības aprūpes pakalpojumu saņemšanas, izņemot mājas aprūpes, laboratorijas un Covid-19 vakcinācijas pakalpojumus.
- 2.7.** Testēšana uz Covid-19 ar SARS-CoV-2 vīrusa antigēna paštestiem izglītības iestādēs rutīnas skrīninga ietvaros: nevakcinētie, vakcinētie un pārslimojošie izglītojamie no 7.nedēļas pēc sadarbspējīga pārslimošanas sertifikāta izdošanas.
- 2.8.** Personas (tai skaitā personas, kurām ir sadarbspējīgs vakcinācijas vai pārslimošanas sertifikāts, kā arī nevakcinētas personas), kuras ieceļo starptautiskajā lidostā "Rīga", un kuras var tikt testētas ar SARS-CoV-2 vīrusa RNS noteikšanas testu starptautiskās lidostas "Rīga" teritorijā.
- 2.9.** Personas, kurām starptautiskās lidostas "Rīga" darbinieks, Valsts robežsardzes vai Valsts policijas pārstāvis pieprasījis veikt SARS-CoV-2 vīrusa klātbūtnes noteikšanu, un kurām veic SARS-CoV-2 vīrusa RNS noteikšanas testu starptautiskās lidostas "Rīga" teritorijā.
- 2.10.** Latvijas Republikas valstspiederīgie vai Eiropas Savienības pastāvīgie iedzīvotāji ar uzturēšanās atļauju Latvijā, kas pēdējo 10 dienu laikā uzturējušies kādā no šādām SPKC

⁴ Veselības aprūpes pakalpojumi nodrošināmi bez Covid-19 testa veikšanas personām, kuras, atbilstoši indikācijām, nav testējamo pacientu grupā, tai skaitā pieaugušajiem un bērniem, kuri ieradušies Covid-19 vakcīnas devas saņemšanai.

⁵ Izmeklējums tiek nodrošināts SIA "Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīca" ziedojuma ietvaros.

⁶ Saraksts ar ārstniecības iestādēm, kuras ir brīvprātīgi pieteikušās dalībai pilotprojektā, ir pieejams Nacionālā veselības dienesta mājas lapā <https://www.vmnvd.gov.lv/lv/apmekletaju-covid-19-testesana-ambulatoro-pakalpojumu-sanemsanai>

noteiktajām ļoti augsta riska valstīm - Dienvidāfrikas Republika, Lesoto, Botsvāna, Zimbabve, Mozambika, Namībija, Svatini Karaliste, Malāvija, un kurām veic SARS-CoV-2 vīrusa RNS noteikšanas testu starptautiskās lidostas "Rīga" teritorijā, lai neradītu nopietnu sabiedrības veselības apdraudējumu.

3. Ruftinas laboratorisko skrīningu koordinē Veselības inspekcija saskaņā ar Pielikumu Nr.1.
4. Apstiprinošo SARS-CoV-2 noteikšanu ar SARS-CoV-2 vīrusa RNS testu, ja Covid-19 diagnostikai sākotnēji izmantots maksas, izglītības iestādes vai darba devēja organizētais SARS-CoV-2 Ag noteikšanas skrīninga tests (t.sk. paštests), kas uzrāda pozitīvu rezultātu pēc cilvēka vārdiem.
5. Ja Covid-19 testa rezultāts vērtējams kā apšaubāms, vāji pozitīvs vai robežvērtība, testēšanu veic atkārtoti pēc 24 - 48 stundām.
6. Ģimenes ārsts var nozīmēt laboratorisko izmeklēšanu uz Covid-19 personai, kura vēlas pārtraukt mājas karantīnu, izņemot izglītojamos.⁷
7. Ģimenes ārsts var nozīmēt laboratorisko izmeklēšanu uz Covid-19 bērna pavadošajai personai, ja nepieciešams palikt pie bērna diennakts stacionārā.

II. Anti-SARS-CoV-2 antivielu noteikšana⁸

8. Ar ārsta nosūtījumu:

- 8.1. personām, kurām ir noteikta SARS-CoV-2 RNS klātbūtne, bet nav slimības simptomu (IgG klases antivielu pret SARS-CoV-2 vīrusa nukleokapsīda (N - *nucleocapsid*) proteīnu liecina par neaktīvu infekciju – pacients vairs nav infekciozs)⁹;
 - 8.2. ja antivielu noteikšana ir nepieciešama diagnozes precizēšanai;
 - 8.3. pēc epidemioloģiskajām indikācijām (sadarbībā ar SPKC);
 - 8.4. pēc vakcinācijas antivielu imūnsupresētiem pacientiem;
 - 8.5. pacientiem, kuriem indicēta ārstēšana ar pretvīrusa monoklonālajām antivielām;
 - 8.6. personām, kurām saņemts pilns vakcinācijas kurss, bet stacionēšanas gadījumā (vai 14 dienu laikā pirms stacionēšanas) bija noteikta SARS-CoV-2 RNS klātbūtne
9. apstiprinošo testēšanu paraugiem no Valsts asinsdonoru centra, kuriem ir atklātas kopējās Anti-SARS-CoV-2 antivielas veicot antivielu skrīningu asins donoriem.

III. SARS-CoV-2 vīrusa sekvencēšana

10. Nacionālā mikrobioloģijas references laboratorija (turpmāk – NRL) koordinē un organizē SARS-CoV-2 vīrusa pilnu genoma sekvencēšanu. Laboratorijās, kuras veic testēšanu SARS-CoV-2 noteikšanai, atbilstoši noslēgtajiem līgumiem ar Nacionālo veselības dienestu, nodrošina NRL piekļuvi visiem paraugiem, kuros ir noteikta SARS-CoV-2 vīrusa RNS klātbūtne ģenētiskās uzraudzības nodrošināšanai.
11. NRL sadarbībā ar SPKC un laboratorijām organizē SARS-CoV-2 RNS pozitīvo paraugu vākšanu ar mērķi veikt epidemioloģiskajai situācijai atbilstošu paraugu atlasīšanu un tālāku sekvencēšanu.

⁷ Saskaņā ar Ministru kabineta 2021. gada 28. septembra noteikumi Nr. 662 "Epidemioloģiskās drošības pasākumi Covid-19 infekcijas izplatības ierobežošanai" 191.5.2. apakšpunktu mājas karantīnu var pārtraukt agrāk, ja, veicot Covid-19 RNS noteikšanas testu ne agrāk kā mājas karantīnas septītajā dienā pēc pēdējā kontakta ar inficēto personu, ir saņemts negatīvs testa rezultāts.

⁸ Testēšanu nodrošina Nacionālā mikrobioloģijas references laboratorija

⁹ Asins parauga seroloģiskā izmeklēšana apsverama īpašās situācijās, piemēram, Covid-19 pozitīva pacienta pārvešana uz nodaļu ar zemākām izolācijas prasībām vai, ja Covid-19 infekcija ir konstatēta plānveida skrīninga rezultātā (piem., pacienta izmeklēšana pirms stacionēšanas, darbinieku laboratoriskais skrīnings, ja tas nav saistīts ar uzliesmojuma izmeklēšanu). IgG klases antivielu pret SARS-CoV-2 vīrusa S (*spike* – pīķa) proteīniem klātbūtne var liecināt gan par imūno atbildi pēc kontakta ar SARS-CoV vīrusu, gan pēc vakcinācijas.

12. Laboratorijas regulāri, līdz otrdienas beigām, sūta atlasītos pozitīvos paraugus, kad Ct (*cycle threshold*) vērtības PQR ir mazākas par 30 (gēniem, kas nav E gēns). Vēlamais parauga apjoms vismaz 250 µl. Kopā ar paraugiem sniedz informāciju par paraugu izcelsmi (SPKC forma pozitīvajiem paraugiem bez personu identificējošas informācijas) ar pievienotām Ct vērtībām.
13. Pozitīvo paraugu atlase tālākai sekvencēšanai:
 - 13.1. Nejaušināti atlasīti paraugi laboratorijās – paraugi, kas proporcionāli atbilst reģionu iedalījumam un vecuma struktūrai (līdz 70% no sekvencēšanas apjoma)
 - 13.2. Klīniskās indikācijas (līdz 15% no sekvencēšanas apjoma):
 - 13.2.1. Covid-19 reinfekcijas gadījumi;
 - 13.2.2. Covid-19 pacients ar pabeigtu vakcinācijas kursu pret Covid-19 infekciju;
 - 13.2.3. Netipiski klīniskie Covid-19 gadījumi;
 - 13.2.4. Stacionāra Covid-19 pacienti:
 - 13.2.4.1. Sākot ar 20. stacionēšanas dienu un turpmāk ik 14 dienas, sekojošās klīniskās situācijās pacientiem tiek veikta atkārtota SARS-CoV-2 testēšana ar molekulārbioloģiskām metodēm un pozitīva rezultātā gadījumā;
 - 13.2.4.2. Smaga Covid-19 infekcijas gaita, pacienti, kas ārstējas intensīvās terapijas nodaļās;
 - 13.2.4.3. Covid-19 infekcijas pacients ar sekojošu imūnsupresiju:
 - 13.2.4.3.1. transplantāta saņēmējs;
 - 13.2.4.3.2. pacients, kas ilgstoši saņem kortikosteroīdus vai citas imūnmodulējošas zāles vai vēža ķīmijterapiju;
 - 13.2.4.3.3. pacients ar HIV infekciju uz zemu CD4 šūnu skaitu;
 - 13.2.4.3.4. pacients ar citu imūndeficītu;
 - 13.3. Pēc epidemioloģiskās indikācijas (līdz 15% no sekvencēšanas apjoma):
 - 13.3.1. lieli Covid-19 uzliesmojumi;
 - 13.3.2. straujš gadījumu skaita pieaugums administratīvajā teritorijā;
 - 13.3.3. ievestie Covid-19 gadījumi;
 - 13.3.4. Covid-19 klasteru epidemioloģiskās izmeklēšanas nolūkā.

IV. SARS-CoV-2 vīrusa variantu skrīnings ar RT-PQR

14. Lai nodrošinātu savlaicīgu ieskatu par SARS-CoV-2 celmu ar galvenajām mutācijām *Spike* proteīnu kodējošā gēnā izplatību valstī, laboratorijām kurām ir iespēja veikt mutāciju¹⁰ noteikšanu rekomendēts to veikt visiem laboratorijā testētajiem SARS-CoV-2 RNS pozitīvajiem paraugiem. Laboratorijām, kas minēto nespēj īstenot, visi pozitīvie paraugi 1 dienas laikā ir jānosūta NRL.
15. Pozitīvo paraugu atlasīti veic katru dienu, lai nodrošinātu iespējami plašāku teritorijas, vecuma un dzimuma grupu pārklājumu. Testēšanas rezultāti jāziņo tikai SPKC (obligāts nosacījums), papildinot esošo ikdienas tabulu ar attiecīgām kolonnām, informācijas ievadīšanai SPKC epidemioloģiskajā datu bāzē. Pēc epidemioloģiskās situācijas SPKC katru nedēļu izvērtē un rekomendē laboratorijām attiecīgu mutāciju noteikšanu. Pamatojoties uz minēto, NRL katras nedēļas piektdienā informē Nacionālo veselības dienestu par nākamā nedēļā laboratorijām nosakāmām mutācijām, kas savukārt, minēto informāciju nosūta visām laboratorijām, kas veic Covid-19 diagnostiku.

¹⁰ Nacionālais veselības dienests, atbilstoši NRL norādēm, regulāri informē par noteiktām vīrusa mutācijām uz ko laboratorijām, saskaņā ar iespējām, būs jāpārbauda visi pozitīvie paraugi, nodrošinot operatīvo SARS-CoV-2 vīrusa skrīningu ar varianatu PQR metodi.

V. Covid-19 testēšana – maksas pakalpojums.

19. Laboratoriskā izmeklēšana uz Covid-19, kas nepieciešama sadarbspējīga testēšanas sertifikāta iegūšanai t.sk.:

19.1. Starptautiskajiem ceļojumiem nepieciešamo laboratorisko izmeklēšanu uz Covid-19 izbraucot no Latvijas vai ieceļojot valstī;

19.2. Pēc pacienta iniciatīvas, bez ārsta nosūtījuma, tai skaitā SARS-CoV-2 RNS noteikšana pirms publisku pasākumu apmeklēšanas klātienē vai publisku pakalpojumu saņemšanas klātienē¹⁰;

19.3. Izglītojamie profesionālās pilnveides un profesionālās tālākizglītības programmās¹¹, pieaugušo neformālās izglītības programmās;

20. Ja sadarbspējīga testēšanas sertifikāta iegūšanai pacients nodot siekalu paraugu, sadarbīgsapējīgu testēšanas sertifikātu izsniedz tikai gadījumā, ja siekalu paraugs nodots laboratorijas personāla uzraudzībā.

VI Laboratoriskais skrīnings uz Covid-19 infekciju nav nepieciešams

21. Personām, kuras ir pārslimojušas Covid-19 infekciju, nav nepieciešams veikt testēšanu uz Covid-19 infekciju pēc epidemioloģijām indikācijām un rutīnas skrīninga ietvaros 6 nedēļu laikā pēc sadarbspējīga pārslimošanas sertifikāta izdošanas.

PIEZĪME: Laboratorisko izmeklēšanu uz Covid-19 infekciju – SARS-CoV-2 RNS noteikšanu, piemēram, ar polimerāzes ķēdes reakciju, veic laboratorijas, kuras ir akreditētas molekulārā bioloģijā pēc starptautiskā LVS EN ISO 15189 standarta „Medicīnas laboratorijas. Kvalitātes un kompetences prasības”.

VII Nodarbināto testēšana - pakalpojumu sniegšanas un darba vietās

22. Darbinieki (amatpersonas), kuriem darba pienākumu veikšanai nepieciešams vakcinācijas vai pārslimošanas sertifikāts un kuriem šāda sertifikāta nav, līdz vakcinācijas sertifikāta saņemšanas brīdī savus darba pienākumus var veikt ar testēšanas sertifikātu, kas izsniegts ne agrāk kā pirms 72 stundām vai darba devēja ne agrāk kā pirms 72 stundām organizētu skrīninga antigēna testu teritorijās, kur nav pieejami pakalpojumi testēšanas sertifikātu saņemšanai¹².

23. Darba devējs testēšanu organizē sadarbībā ar ārstniecības iestādi vai ārstniecības personu, vai izmantojot paštestus.¹³

24. Ja darba devējs darbinieku testēšanai piesaista ārstniecības iestādi, kurai ir noslēgts līgums ar Nacionālo veselības dienestu, tad darbinieki pēc veiktajiem antigēna testiem saņems digitālus Covid-19 testēšanas sertifikātus.

¹¹ Profesionālās pilnveides un profesionālās tālākizglītības programmu, kuras īsteno ieslodzījuma vietās, izglītojamos un nodarbinātos testē par valsts finansējumu

¹² Antigēnu testu veikšanas vietu saraksts pieejams: <https://www.vmnvd.gov.lv/lv/atric-covid-19-antigena-testi-un-digitalais-covid-19-sertifikats>

¹³ Nacionālās mikrobioloģijas references laboratorijas rekomendācijas ātro SARS-CoV-2 vīrusa antigēna noteikšanas testu izmantošanai pieejamas: <https://aslimnica.lv/wp-content/uploads/2021/11/Ag-testu-instrukcija-un-utilizācijas-norādījumi-01.11.2021..pdf>

25. Ja darba devējs organizē darbinieku testēšanu darba vietā divas reizes nedēļā, izmantojot paštestus:

25.1. darba devējs apmāca darbiniekus veikt paštestus;

25.2. darbinieki paši veic testēšanu darba devēja nozīmētas atbildīgās personas uzraudzībā;

25.3. darbinieku testēšanas rezultātus reģistrē un apstiprina ar darbinieka parakstu, lai būtu iespējams paštestu veikšanas faktu apliecināt, uzskaitīt, uzrādīt kontrolējošām iestādēm.¹⁴

Pielikums Nr.1

Prioritārās riska grupas un objekti.

Resors/ strādājošo grupas	Testēšana
Veselības resors*:	
Stacionārā aprūpējamie pacienti, kuri nav Covid-19 inficēti	SARS-CoV-2 vīrusa antigēna noteikšanas tests 2 reizes nedēļā vai SARS-CoV-2 vīrusa RNS noteikšanas testu siekalu vai deguna un rīkles gala iztriepes (NF) paraugā veic vienu reizi nedēļā
Personas, kurām ar klīniskās universitātes slimnīcas speciālista vai speciālistu konsīlija atzinumu vakcinācija pret Covid-19 medicīnisku iemeslu dēļ uz noteiktu laiku ir atlika. ¹⁵	SARS-CoV-2 vīrusa antigēna noteikšanas tests vienu reizi 3 dienās vai SARS-CoV-2 vīrusa RNS noteikšanas tests siekalu vai deguna un rīkles gala iztriepes (NF) paraugā vienu reizi nedēļā visām iedzīvotāju grupām ar šādu atzinumu.
Izglītības un sporta resors:	
Izglītojamie pamatzglītības un vidējās izglītības pakāpē (tai skaitā profesionālās ievirzes izglītības programmās) ¹⁶	<u>Nevakcinētiem</u> Viens apvienotais tests klasei/grupai vienu reizi nedēļā un viens Ag paštests <u>vakcinētiem un nevakcinētiem</u> izglītojamiem vienu reizi nedēļā: 1.-3.klase mājās 4.-12.klase izglītības iestādē

¹⁴ Atbilstoši izstrādātajam paraugam <https://aslimnica.lv/wp-content/uploads/2021/11/Darba-lapa-SARS-CoV-2-Antigena-noteikšanas-tests.xlsx>

¹⁵ Pirms testēšanas laboratorijā persona uzrāda klīniskās universitātes slimnīcas speciālista vai speciālistu konsīlija atzinumu par vakcinācijas pret Covid-19 atlikšanu uz noteiktu laiku. Valsts apmaksāta testēšana uz Covid-19 tiek nodrošināta tikai uz atzinumā norādīto vakcinācijas atlikšanas laika posmu. Minētajām personām pēc testa veikšanas tiek izsniegts sadarbspējīgs testēšanas sertifikāts.

¹⁶ Izņemot profesionālās tālākizglītības un profesionālas pilnveides izglītības programmās, pieaugušo neformālās izglītības programmās

Izglītojamie speciālās izglītības programmās (pēc iespējas – izglītojamie programmās ar kodu 58, 59 ¹⁷)	SARS-CoV-2 vīrusa RNS noteikšanas testu siekalu paraugā veic vienu reizi nedēļā
Interesu izglītības un profesionālās ievirzes izglītības programmas izglītojamie pamata un vidējā izglītības vecumā, ja viņi nav testēti formālajā izglītībā	
Izglītojamie profesionālās ievirzes un interešu izglītības programmas, tai skaitā sportā, obligātajā un vidējā izglītības vecumā, ja viņi nav testēti formālajā izglītībā	
Bērnu nometņu un sporta nometņu dalībnieki vecumā līdz 12 gadiem (pēdējo 72 stundu laikā pirms nometnes sākuma)	SARS-CoV-2 vīrusa RNS noteikšanas tests siekalu paraugā
Bērnu nometņu un sporta nometņu darbinieki un dalībnieki (nometnes darbības pirmajā dienā)	Ag paštests vakcinētiem nometnes darbiniekiem un dalībniekiem, kā arī nevakcinētiem nometnes dalībniekiem līdz 12 gadu vecumam
Labklājības resors:	
Sociālās aprūpes centru (SAC) klienti	SARS-CoV-2 vīrusa RNS noteikšanas tests siekalu paraugā reizi nedēļā
Dienas sociālās aprūpes centru (SAC) klienti	SARS-CoV-2 vīrusa antigēna noteikšanas tests vienu reizi 3 dienās vai SARS-CoV-2 vīrusa RNS noteikšanas tests siekalu paraugā vienu reizi nedēļā
Patversmes klienti	SARS-CoV-2 vīrusa RNS noteikšanas tests siekalu paraugā vienu reizi nedēļā vai SARS-CoV-2 vīrusa antigēna noteikšanas tests vienu reizi 3 dienās*
Tieslietu resors:	
Ieslodzījumu vietu ieslodzītie, t.sk. ieslodzījuma vietā esošie izglītojamie	SARS-CoV-2 vīrusa RNS noteikšanas tests siekalu paraugā vienu reizi nedēļā*
Iekšlietu resors	
Patvēruma meklētāji	SARS-CoV-2 vīrusa RNS noteikšanas tests siekalu paraugā vienu reizi nedēļā*
Zemkopības resors	

¹⁷ Speciālo izglītības programmu audzēkņi tiek testēti uz Covid-19, iekļaujot pēc iespējas vairāk iestādes audzēkņus, individuāli izvērtējot katru gadījumu un lemjot par risinājumiem, kas katram konkrētam skolēnam būtu draudzīgāks un neradītu traumējošu psiholoģisku ietekmi. Lai to nodrošinātu, laboratorijas, kas veic konkrēto skolu skolēnu laboratorisko testēšanu kopīgi ar skolas personālu vienosies par procedūrām katras konkrētās skolas audzēkņu testēšanai. Obligāti testēšanu uz Covid-19 veic, pastāvot klīniskām indikācijām un epidemioloģiskām indikācijām (2.1., 2.2., 2.3. punkti).

Ūdeņu, citu <i>Mustelidae</i> dzimtas dzīvnieku, kā arī jenotsuņu novietnē strādājošie	SARS-CoV-2 vīrusa RNS noteikšanas testu siekalu paraugā vienu reizi nedēļā*
---	---

*Materiāla parauga savākšana testēšanai var tikt organizēta centralizēti, iestādei sadarbojoties ar Veselības inspekcijas norādīto laboratoriju.

No valsts budžeta līdzekļiem apmaksāti Ag testi prioritārajām grupām tiek nodrošināti atbilstoši Ministru kabineta noteikumos 2021. gada 13. maija Nr. 308 “Noteikumi par prioritāro institūciju un vajadzību sarakstā iekļautajām institūcijām nepieciešamajiem epidemioloģiskās drošības nodrošināšanas resursiem” noteiktajai kārtībai.

Pielikums Nr. 2.

SARS-CoV-2 vīrusa klātbūtnes noteikšanai izmantojamie testi

Testa veids	Izmeklējamais materiāls	Testa veida pielietojums				
		Klīniskās indikācijas	Kontaktpersonu izmeklēšana	Citas epidemioloģiskās indikācijas	Rutīnas skrīnings	Citi gadījumi*
SARS-CoV-2 RNS noteikšana	deguna un rīkles iztriepe	+	+	+	+	+
	Siekalas	-	-	+	+	-
SARS-CoV-2 Ag noteikšana	deguna un rīkles iztriepe	+	+	-	+	-

* Ļoti tuvs vai fizisks kontakts ar pacientiem/klientiem